

Till: Funktionsrätt, magnus.andersson@funktionsratt.se**Svenska Diabetesförbundets synpunkter på:**

Försäkringsbranschens Personskadekommittés översyn av de medicinska tabellverken för funktionsförlust. Endokrina och metabola sjukdomar. Diabetes.

Det beräknas finnas drygt 500 000 personer med diabetes i Sverige idag, varav cirka 10 procent lever med diabetes typ 1 och runt 85–90 procent med diabetes typ 2.¹ Antalet som insjuknar i diabetes förväntas öka markant fram mot 2030, till följd av att fler förväntas utveckla diabetes typ 2.²

Diabetes är en kronisk sjukdom som personen lever med från insjuknandet och under hela livet. Sjukdomen kräver kontinuerlig uppmärksamhet, kontroll samt löpande bedömning och analys av situationen genom avancerad egenvård. Samtidigt är risken stor att personer med diabetes över tid drabbas av allvarliga följsjukdomar. Dagligen dör 5–6 personer i Sverige där diabetes är den underliggande dödsorsaken.³

Svenska Diabetesförbundet företräder personer med diabetes, i alla åldrar och alla typer av diabetes, samt dessa personers familjer och närstående. Vi har med vår 80-åriga historia en bred erfarenhet av och kunskap om hur livet med diabetes ser ut.⁴ Vi stöttar personer med diabetes samt deras anhöriga genom hela livet i olika situationer och faser.

Nedan våra synpunkter på förslagen till förändringar av sjukdomstabellverket avseende endokrina och metabola sjukdomar från Försäkringsbranschens Personskadekommitté. Vi fick ta del av remissen via Funktionsrätt, vilket vi är tacksamma för. Samtidigt vill vi passa på att uppmana Försäkringsbranschens Personskadekommitté att vid framtida arbeten av liknande karaktär ta in perspektivet från personer som lever med sjukdomen – i detta fall diabetes – i ett tidigare skede. Det kan lämpligen ske genom en direkt kontakt till Svenska Diabetesförbundet.

Synpunkter på förslag till ny text och kommentarer angående förändringar i tabellverket: "2. Endokrina och metabola sjukdomar - 2.2 Diabetes mellitus"

Tabellverket sidan 8, "Besvär": "... Vid typ 2 diabetes kan ofta behandling inledas med kost och/eller behandling med per orala läkemedel men på längre sikt kan injektioner av insulin eller andra läkemedel behövas."

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Av dessa formuleringar framgår det tydligt, att diabetes typ 2 inte är en statisk sjukdom. Det innebär att individen under sitt liv med diabetes, kan förflytta sig mellan olika invaliditetsnivåer enligt det nya tabellverket. Det behöver därför framgå explicit, vad det innebär för individen om hen upplever en negativ progression i sin diabetes typ 2 och behöver mer

¹ Det finns även andra typer av diabetes, som dock sett till antalet inte utgör en så stor grupp – läs gärna mer hos Svenska Diabetesförbundet: <https://www.diabetes.se/diabetes/andra-typer-av-diabetes/> [Använd: 2023-02-28]

² Institutet för Hälso- och Sjukvårdsekonomi (2015): "Påverkbara kostnader för typ 2-diabetes år 2020 och år 2030 i Sverige" - [IHE Rapport 2015:1](#) [Använd: 2023-02-28]

³ Svenska Diabetesförbundet, 2022, *Diabetes*, Tillgänglig: <https://www.diabetes.se/diabetes/> [Använd: 2023-02-28]

⁴ Läs gärna mer hos Svenska Diabetesförbundet: <https://www.diabetes.se/> [Använd: 2023-02-28]

omfattande behandling. Vi antar med andra ord att om person med diabetes typ 2 blir sämre i sjukdom – och får mer besvär eller funktionsnedsättningar till följd av detta – så kommer inte hen att vara låst av den invaliditetsnivån som initialts har fastställts. Detta bör förtydligas i underlaget ifall den redigerade nivåindelningen bibehålls.

Tabellverket sidan 8, "Besvär":

Diabetes som behandlas endast med kostbehandling	5 %
Diabetes som behandlas med per orala läkemedel	8 %
Diabetes som behandlas med injektioner av läkemedel, men inte med insulin (med eller utan samtidig behandling med per orala läkemedel	10 %
Diabetes som behandlas med injektioner av insulin enbart eller i kombination med andra läkemedel	15 %
Komplikationer till diabetes	Individuell bedömning

Svenska Diabetesförbundets kommentarer: Vi ställer oss mycket tveksamma till denna nya indelning i flergradiga invaliditetsnivåer. Det finns två huvudskäl bakom detta.

Av den generella bakgrunden framgår det exempelvis att "Ändringarna bygger på de förändringar som skett inom det medicinska området...". Med detta i åtanke så ställer vi oss mycket frågande till kategorin: "Diabetes som behandlas endast med kostbehandling". Denna monobehandling av diabetes typ 2 är problematisk enligt de nationella riktlinjerna för bra diabetesvård och praxis.⁵ Vi kan även se av data i Nationella Diabetesregistret att behandlingsformen har minskat radikalt. Ett skäl till det är, att vid enbart kostbehandling är HbA1c generellt högre än hos en frisk person, vilket har en negativ påverkan på kroppen. Vidare har flera orala typ 2-läkemedel svåra biverkningar, varför några personer med diabetes kan behöva ha mindre effektiva behandlingar. Detta påverkar HbA1c-nivån negativt, vilket igen ökar risken för besvär och funktionsnedsättning även i denna kategori.

Samtidigt framgår det inte någonstans av förslaget till justerat tabellverk, varför de tre olika behandlingsformerna skiljer sig åt på ett signifikant sätt när det gäller funktionsnedsättning och besvär. Därmed framstår en differentiering på 3 nivåer tveksam. I stället för behandlingsregim borde funktionsnedsättning och besvär vara i centrum, vilket även framgår av bakgrunden i underlaget: "Fokus har varit att beskriva funktionsnedsättningen till följd av sjukdomen i stället för diagnosen. Sjukdomen i sig berättigar inte till en invaliditet utan det är funktionsnedsättningen och besvären."

Vi anser mot den bakgrunden, att den gamla invaliditetsskalan med två trin på 10 procent respektive 15 procent i invaliditetsgrad bör bibehållas.

Johanneshov dag som ovan

Björn Ehlin
Förbundsordförande

Flemming Kristensen
Ansvarig utredning och påverkan

⁵ Socialstyrelsen (2018, sid.37-40): "Nationella riktlinjer för diabetesvård Stöd för styrning och ledning" - [Nationella riktlinjer för diabetesvård - Stöd för styrning och ledning \(socialstyrelsen.se\)](#) eller Dagens Diabetes (2020): "Stockholms 100 000 personer med diabetes kartlagda" - [Stockholms 100 000 med diabetes kartlagda. Förbättringsmöjligheter - Dagensdiabetes.se - Det senaste inom diabetologi](#) [Bägge använd: 2023-02-28]